

Сила духу - не просто слова! Сила духу - це правда жива!

СИЛА ДУХУ

Видається з вересня 2003 року
18 серпня 2026 року

Всеукраїнська організація
«СОЮЗ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ УКРАЇНИ»

№ 33 (1085)

Одним із найстрашніших наслідків війни є поранення та важке невиліковне каліцтво людей, що проходять через горнило війни. В одну мить людина втрачає все, що було основою її попереднього існування і перед нею стоїть

Важливість проведення «перших контактів»

так багато викликів, що без сторонньої допомоги вона не зможе ефективно їх подолати і вийти на новий рівень життя, який допоможе адаптуватися та знайти свою нішу в суспільстві.

І це не можливо зробити тільки медичними засобами і лікувальною фізкультурою.

Який би не був умілий та досвідчений інструктор – реабілітолог, він завжди є здоровою сторонньою людиною, що має дотичне відношення до пацієнта. А в постраждалих часто буває відчуття, що це тільки він один такий, що активне життя вже закінчилося, що не потрібний нікому... аж до суїциду.

У даній ситуації дуже важливий контакт із тими, хто вже пройшов, пережив, переборов такий стрес і зміг досягнути успіхів не зважаючи на тяжкі ураження здоров'я. Як показує життя, такі люди з тяжкою інвалідністю, які змогли успішно адаптуватися, досягти значних результатів у спорті, професійній діяльності чи громадській роботі, мають величезний вплив на оточуючих вже однією своєю появою.

У межах цього проєкту ми називаємо їх Успішні Люди з Інвалідністю (УЛІ) — це люди, які мають власний досвід подолання наслідків тяжкої травми та виступають як ментори, мотиватори, рівноправні партнери для ветеранів, що тільки починають свій шлях відновлення.

Але потенціал УЛІ використовується слабо. Потрібно, щоб постраждалі

мали зустрічі з УЛІ. Важливо також, щоб такий контакт був не одноразовим, а системним на певний період часу. У цьому процесі важливу роль відіграють системні заняття якимось із видів спорту, особливо командного, що підносить людину із важкими ураженнями на новий рівень і дають відчуття по новому якості та наповненості життя. Як це не сумно, але такий спосіб реабілітації ветеранів війни в Україні має рідкісний характер.

Кількість залучених УЛІ до такої довготривалої реабілітаційної роботи вимірюється одиницями для кількох десятків, а потреба вже зараз для десятків тисяч. Чомусь безцінний досвід УЛІ не має широкого застосування в Україні у теперішніх важких для багатьох людей реаліях.

ПРО ГО ВОСОІУ разом з партнерами започаткувало роботу по проведенню «перших контактів» із ветеранами та важко постраждалими від російсько-української війни. Це будуть місця, де ветерани і постраждалі цивільні проходять протезування, лікування. Як результат, кожного тижня після таких зустрічей із УЛІ та психологом будуть також проводитися спортивні тренування із адаптивних видів спорту.

Проєкт реалізовуватиметься за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження», Фонду Східна Європа, Норвегії та Швеції. Грантодавці не впливають на зміст проєкту та не несуть відповідальності за його зміст.

**Продовження
на наступній сторінці**

Анонс

2 стор.

«Що тут зайве?»:
стартувала кампанія з протидії
домашньому насильству

4 стор.

Черговий етап розбудови
всеукраїнської мережі
доступних просторів

5 стор.

Реабілітація має
починатися в реанімації

6 стор.

Безбар'єрність
ми щодня перекладаємо

7 стор.

На Вінниччині створюють
нові інклюзивні місця для
проживання ВПО

**КОЖЕН ПЕРЕДПЛАТНИК
Є АКТИВНИМ УЧАСНИКОМ
РУХУ ЗА ПРАВА ЛЮДЕЙ
З ІНВАЛІДНІСТЮ**

*Передплата на незалежну
українську газету «Сила духу»
триває протягом всього року!*

Всеукраїнська газета «Сила
духу» - друг, порадник та кон-
сультант людей з інвалідністю
та усіх небайдужих.

На сторінках видання розгля-
даються питання соціального
та юридичного захисту, пра-
цевлаштування та освіти,
реабілітації та дозвілля людей
з інвалідністю. А ще - пора-
ди психологів, кухарів, та
астрологів.

Будьте з «Силою духу»!

**Читайте нас!
Передплачуйте нас!**

РАЗОМ МИ СИЛА!

Початок на попередній сторінці

Усі, хто братиме участь в таких заходах, матимуть постійний контакт із сіткою наших організацій та будуть залучені до подальшої роботи, як учасники наступних змагань. Найактивніші будуть організовувати секції

рекреаційних видів спорту у місцях свого проживання, залучаючи ветеранів із важкими травмами, що проживають там та звичайних здорових людей.

Вся робота буде направлена на те, щоб максимально соціалізувати цих людей через створення команд і клубів, які матимуть сильний пролонгований ефект реабілітації і генеруватимуть в майбутньому виникнення нових УЛІ.

Так, на підприємстві «Ортопед», почали проводитися зустрічі із ветеранами, що отримали тяжкі ураження. Я маю багатий досвід перебування в госпіталях і реабілітаційних закладах, хочеться завжди поділитися ним для того, щоб бійцівський дух не втрачався і робилися вже свої нові помилки, а не ті, які ми робили у свій час.

Перше, що хочеться порадити усім - не закривайтеся! Йдіть у люди і будьте з ними, хоч як це не важко робити, коли ти залежний у багатьох аспектах. Спорт допомагає долати багато бар'єрів. Саме це я намагався передати нашим воїнам.

Сергій ЧУМАК, голова ПРО ГО ВО СОІУ, амбасадор безбар'єрності.
На фото: зустріч із ветеранами.

«Що тут зайве?»: стартувала кампанія з протидії домашньому насильству

Війна, тривалий стрес і втома змінюють наше сприйняття реальності. Те, що раніше здавалося неприйнятним, тепер може сприйматися як щось цілком буденне і звичне. Серед цього — і прояви домашнього насильства.

На п'ятому році повномасштабного вторгнення 87% українців перебувають у стані стресу, а 54% називають втому своїм основним емоційним станом.

Усе це впливає на здатність критично мислити, оцінювати ситуацію і ухвалювати рішення. У стані тотального виснаження ризик виправдання насильства зростає, тоді як здатність називати речі своїм ім'ям значно знижується.

За даними UNFPA, Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні, лише 63% українців можуть розпізнати прояви психологічного насильства, ще близько половини — прояви економічного. Водночас лише 13% людей знають контакти організацій та служб допомоги.

Тому UNFPA в Україні у партнерстві з Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України, за фінансової підтримки Норвегії та у співпраці з ГО «Інтерньюз-Україна», запустив інформаційну кампанію про протидію домашньому насильству. Її мета — допомогти помічати ранні ознаки насильства та нагадати про доступну підтримку.

«Війна і постійний стрес можуть змінювати наше сприйняття того, що відбувається навколо. Те, що в мирний час здавалося неприйнятним, іноді починають сприймати як норму. Але насильство не може бути нормою чи виправданням за жодних обставин. Важливо вчасно помічати його ознаки, не замовчувати проблему і знати, куди звернутися по допомогу», — зазначає Людмила Шемелинець, Перша заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України.

За даними Національної соціальної сервісної служби України, за останні п'ять років в Україні зафіксовано понад 1,08 млн звернень щодо домашнього насильства. Більшість постраждалих — жінки. Водночас реальні цифри можуть бути набагато вищими, адже за статистикою лише кожна

третя постраждала звертається по допомогу.

Щоб привернути увагу до проблеми, кампанія помістила прояви насильства у знайомий кожному буденний контекст — звичайний кошик із продуктами. На фоні виснаження через тривоги і недосипи легко не помітити тотальний контроль, приниження чи знецінення. Або й зовсім виправдовувати їх непростими обставинами і намагатися далі «нести» це все на собі.

Але не все, що опинилося в кошику, потрібно нести далі.

Кампанія наголошує: навіть якщо насильство стає непомітним, це не робить його нормою. І жодні обставини не можуть його виправдати. Попри всі виклики війни, протидія насильству та розбудова системної підтримки постраждалих залишаються пріоритетами держави та міжнародних партнерів.

«Разом із Урядом України ми невпинно працюємо над тим, аби жодні, навіть найтяжчі обставини війни не ставали виправданням для домашнього та гендерно зумовленого насильства. Наша спільна мета — зробити так, щоб кожна людина, яка зіткнулася з цим насильством, не залишалася наодинці. Усі постраждалі мають право на інформування, фахову допомогу та підтримку як з боку державних сервісів, так і з боку своєї громади», — говорить Джеймс Окара Ваньяма, заступник Представниці UNFPA в Україні.

Якщо ви або ваші близькі зіткнулися з домашнім насильством — зверніться по допомогу на Урядову гарячу лінію за номером 15-47 (цілодобово, конфіденційно).

Пресслужба Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України

2 дитини отримали шанс на*п*вноцінне життя завдяки трансплантації!

Усе - через рішення рідних померлого донора і професійність українських трансплант-команд. Донору було 11 років. Це дитина, яка отримала важку черепно-мозкову травму, і яку, попри всі зусилля медиків НДСЛ Охматдит, врятувати, на жаль, не вдалося. Лікарський консилиум констатував смерть мозку — і в найважчий, без перебільшення, момент батьки погодилися надати згоду на посмертне донорство органів. А з цим рішенням - дати шанс на життя іншим людям.

Цими людьми стали 13-річна Дана і 11-річний Денис.

Дана стала першою дитиною в Україні, якій наші медики пересадили легені. Дівчинка мала вроджену ваду серця - незакрыту боталову протоку, яка спричинила легенеvu гіпертензію.

Порятунком для дитини могли стати донорські легені, тож вона тривалий час перебувала в листі очікування. Рятівну операцію Дані виконали спеціалісти Інституту серця МОЗ України. Втручання тривало майже 8 годин: спершу медики провели операцію на серці - вони закрили протоку між аортою та легеневою артерією - а потім уже трансплантували легені. Коли Дана прийшла до тями, то одразу задихала самостійно! Нині дівчинка на реабілітації: вона вже виходить на вулицю і прогулюється парком.

Другий реципієнт - Денис. Йому 11. І він 11 разів був госпіталізований, 5 разів прооперований та пережив 4 зупинки серця. Усе - через складну ваду серця, із якою народився. Для української трансплантології це теж унікальний випадок: вперше пересадку серця виконали дитині з надзвичайно складною патологією - функціонально єдиним шлуночком після п'ятого втручання - операції Фонтена. Після неї анатомія кровообігу змінюється так, аби серце могло працювати при функціонально єдиному шлуночку.

Ця операція відбулася у вересні 2025-го, проте вже через пів року серце дитини практично вичерпало свої резерви:

франція викиду впала нижче 10%. Денис пережив 4 зупинки серця і перебував у реанімації на постійній медикаментозній підтримці. Єдиний шанс на порятунок - трансплантація. Її виконали у Центрі кардіології та кардіохірургії. І вже за кілька годин після рятівної операції Денис став самостійно дихати - донорське серце забилося у грудях маленького пацієнта! На цьому післяопераційну добу Дениса перевели до звичайної палати, де він перебуває разом із мамою.

Бажаємо міцного здоров'я Дані і Денису.

Вічна та світла пам'ять померлому донору. Невимовна вдячність родині за складне, проте рятівне для цих двох дітей, рішення - згоду на посмертне донорство органів.

За перші шість місяців 2026 р. в Україні виконано 327 органних трансплантацій. Кожна десята з них - дитині. Такого результату вдалося досягти, зокрема, завдяки запровадженню цього року пріоритету для дітей у листі очікування.

Відтепер після пацієнтів із першим статусом екстреності донорські органи насамперед пропонують дітям, які потребують трансплантації.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

Аммансько-Берлінська декларація про глобальну інклюзію людей з інвалідністю

Днями в Україні відбувся семінар щодо практичного застосування Аммансько-Берлінської декларації про глобальну інклюзію людей з інвалідністю в міжнародному співробітництві. До заходу долучилися близько 350 учасників і учасниць — представники й представниці державних інституцій, громад, міжнародних організацій та територій, які зазнали значних наслідків російської агресії.

Декларація, ухвалена після Глобального саміту з питань інвалідності 2025 р., має зробити інклюзію системною частиною міжнародних програм розвитку. Один із її ключових принципів — враховувати потреби людей з інвалідністю ще на етапі планування програми, а не намагатися додати доступність до вже готового проєкту.

Одна з конкретних цілей — до 2028 р. довести частку міжнародних програм розвитку з інклюзією людей з інвалідністю до 15%.

Під час семінару представили дані щодо українського портфеля міжнародної допомоги за 2024 р. Із 2850 програм 1084, або 38%, не були оцінені за маркером інклюзії ОЕСР. Серед 1766 оцінених програм 204 мають інклюзивне спрямування.

У результаті частка інклюзивних програм становить близь-

ко 7% від усього портфеля та 11,6% серед оцінених програм. Для досягнення цільових 15%, за представленим розрахунком, потрібно додати ще 224 інклюзивні програми.

Ці цифри показують дві точки зросту:

- необхідність збільшувати кількість інклюзивних програм;

- необхідність покращувати облік, адже значна частина міжнародної допомоги поки не має відповідної оцінки.

Продовження на наступній сторінці

The Amman-Berlin Declaration

Початок на попередній сторінці

Важливо, що інклюзія має стосуватися не лише соціального захисту чи охорони здоров'я. Вона потрібна в програмах відновлення інфраструктури, освіти, зайнятості, економічного розвитку, цифровізації та інших сферах.

Окремо під час семінару ми говорили про участь організацій людей з інвалідністю. Вони мають бути залучені не лише до консультацій, а до всього життєвого циклу програм — від визначення потреб і розроблення рішень до моніторингу та оцінювання результатів.

Для України це особливо важливо в контексті відновлення.

Міжнародна допомога вже зараз формує майбутнє наших громад. Тому потреби людей з інвалідністю мають бути враховані в цих процесах на рівні планування, фінансування та оцінки результатів.

Захід організовано за підтримки Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH у межах програми «Інклюзія людей з інвалідністю», що реалізується за дорученням і фінансується Федеральним міністерством економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ).

Тетяна ЛОМАКІНА, радниця - уповноважена Президента України з безбар'єрності

ІНФОРМУЄ директорка Департаменту соцзахисту населення Полтавської ОДА Людмила КОРНІЄНКО

*Послуги мають бути
доступними та максимально
відповідати потребам людей.*

*Це один із основних принципів
Національної стратегії формування
безбар'єрного простору в Україні
до 2030 р., а головне – це вимога сього-
дення, яка не може бути проігнорована.*

Черговий етап розбудови всеукраїнської мережі доступних просторів

На сьогодні соціальні послуги все більше набувають комплексного та міждисциплінарного характеру, підкріплені реабілітаційними заходами та психосоціальною допомогою.

інфраструктуру, яка щодня працює для підтримки мешканців області. Маломобільні категорії громадян, внутрішньо переміщені особи, сім'ї в складних життєвих обставинах, цивільне населення, постраждале внаслідок війни та прямої агресії ворога мають змогу отримати підтримку в своїй громаді.

Відтак, задля цього в області функціонують як комунальні, так і недержавні надавачі соціальних послуг. В 16 територіальних громадах діють центри життєстійкості, ще 4 – готуються до відкриття найближчим часом. Для сприяння соціальної адаптації при центрах соціальних послуг діють 32 університети третього віку, а в Полтавській, Кременчуцькій, Миргородській, Котелевській та Опішнянській громадах – сучасні інклюзивні простори облаштовані за підтримки ПРООН.

Безперечно не менш важливо значення має розвиток мобільних сервісів. Окрім

вкрай затребуваного соціального таксі, яке запровадженого 36 в громадах, в 5 громадах третій рік поспіль працюють мобільні бригади зі спецавто для надання соціально-побутових послуг мешканцям віддалених населених пунктів. Є попередні домовленості з ПРООН щодо масштабування ініціативи в поточному році на Градизьку та Лубенську громади.

Окрім цього розвиваються мобільні сервіси з надання психологічної допомоги для цивільного населення, постраждалого від прямої агресії та по роботі з сім'ями в складних життєвих обставинах. Така ініціатива стартує у співпраці зі БО «Світло надії» за підтримки Дитячого Фонду ООН (UNICEF) і передбачає створення мобільних команд психосоціальної підтримки в Полтавській, Кременчуцькій та Миргородській громадах із зоною охоплення на сусідні 22 громади.

Працюємо разом для збільшення якісних та доступних сервісів підтримки мешканців області.

Днями я взяла участь у відкритті мобільного реабілітаційного модулю для амбулаторної реабілітації ветеранів, ветеранок та цивільних мешканців Зінківської міської громади.

Такий сучасний доступний простір дозволить надавати мешканцям послуги фізичної реабілітації та супроводу під час протезування; фахову психологічну допомогу та консультації завдяки роботі мультидисциплінарної команди реабілітологів, фізичних терапевтів, психологів та кейс-менеджерів.

Поява модуля на території громади стала черговим етапом розбудови всеукраїнської мережі доступних просторів, реалізованої БФ «Майнді» у партнерстві з Координаційним центром з психічного здоров'я Кабінету Міністрів України та ГО «Безбар'єрність» у межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» – ініціативи першої леді Олени Зеленської.

Важливо, що цей сервіс доповнить вже діючу соціальну

СЬОГОДЕННЯ

Реабілітація має починатися в реанімації

Реабілітацію часто сприймають як процес, який розпочинається вже після основного лікування. От людину рятують в реанімації, далі її переводять в загальну палату, чекають, поки вона відновиться настільки, щоб вже аж потім починати рух та реабілітацію.

Але в ході всього цього ми втрачаємо дорогоцінний час, адже тривала знерухомленість може призводити до втрати м'язової сили, погіршення функцій і розвитку ускладнень, які згодом потребуватимуть значно більше часу та ресурсів для відновлення.

Реабілітація - це процес, який може розпочинатись вже в реанімаційному відділенні, відбуватись поряд із лікуванням і не завершуватись випискою з лікарні.

За сучасними клінічними даними, рання мобілізація (поступове повернення людини до руху) може бути найбільш ефективною, якщо розпочинається впродовж перших 48–72 годин ще з реанімації.

Чому реабілітація з реанімації так важлива? За даними досліджень, у пацієнтів втрата м'язової маси та сили може розпочинатись вже в перші дні перебування в реанімації й особливо швидко прогресує протягом першого тижня.

У побутовому розумінні ми можемо сприймати м'язи як щось, що забезпечує нам рух. Проте м'язи потрібні нам не лише для того, щоб присідати чи бігати. Тривала знерухомленість може впливати на фізичну витривалість, роботу дихальної та серцево-судинної систем і загалом здатність людини відновлюватися після хвороби або травми.

Втрата м'язової маси в реанімації може ускладнювати процес відлучення пацієнта від апарату штучної вентиляції легень (ШВЛ) та підвищувати ризик несприятливих наслідків критичної хвороби.

Реабілітація в реанімації - це складно. Видається, що порухати ногами пацієнта може будь-хто. Проте це не так. Щоб не нашкодити, фахівці з реабілітації мають оцінити дуже багато показників. Кожен новий рух — це зважене рішення мультидисциплінарної команди. Помилка в оцінці стану може означати зупинку серця, випадання інтубаційної трубки чи травми.

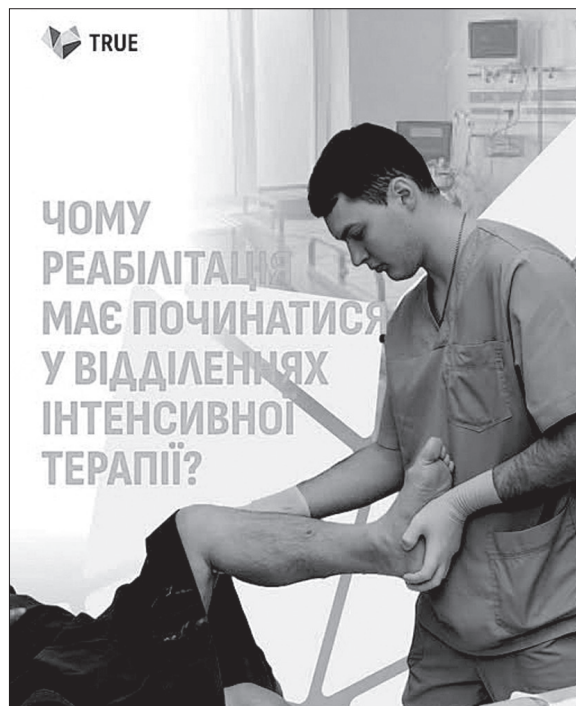
чи травми. Рання реабілітація в реанімації — це складна практика, що вимагає підготовленої мультидисциплінарної команди.

А що з ранньою реабілітацією в Україні? Єдиного загального стандарту «рання реабілітація в реанімації» для всіх пацієнтів в Україні поки немає. Натомість елементи цього підходу вже вбудовані в окремі, протоколи Міністерства охорони здоров'я України.

Наприклад, у 2025 р. було ухвалено стандарт реабілітаційної допомоги для пацієнтів з ураженням спинного мозку. Там прямо прописана рання вертикалізація за умови стабільного стану пацієнта як захід профілактики ускладнень, пов'язаних зі знерухомленням, разом із позиціонуванням тіла, респіраторною підтримкою та ранніми пасивними рухами в суглобах.

Роботи щодо розвитку цього напрямку в Україні ще багато. Наша ініціатива також долучається до цього процесу: робота з ранньою реабілітацією та її розвитком є одним із наших окремих напрямів.

**«Реабілітація травм для України»
(Trauma Rehabilitation for Ukraine, TRUE).**

ЧОМУ
РЕАБІЛІТАЦІЯ
МАЄ ПОЧИНАТИСЯ
У ВІДДІЛЕННЯХ
ІНТЕНСИВНОЇ
ТЕРАПІЇ?

РОЗ'ЯСНЕННЯ НСЗУ

ПМГ - 2026

Хіміотерапевтичне лікування безоплатне в межах ПМГ за направленням лікуючого лікаря або при переведенні з іншого медичного закладу чи його підрозділу.

Пацієнт може обрати будь-який заклад, який має договір із НСЗУ за пакетом «Хіміотерапевтичне лікування та супровід пацієнтів з онкологічними захворюваннями у стаціонарних та амбулаторних умовах», незалежно від місця реєстрації чи проживання.

У 2026 році ці медичні послуги доступні пацієнтам у 99 закладах законтракованих з НСЗУ.

Пакет охоплює не лише введення хіміотерапевтичних препаратів, а весь необхідний супровід лікування.

Продовження на наступній сторінці

РОЗ'ЯСНЕННЯ НСЗУ

Початок на попередній сторінці

Зокрема, безоплатними є:

- консультації лікарів і проведення хіміотерапії у стаціонарних або амбулаторних умовах;
- необхідні аналізи та інструментальні дослідження;
- консультації лікарів інших спеціальностей;
- контроль стану пацієнта під час обстеження та лікування;
- супровідна медикаментозна терапія та своєчасне знеболення;
- встановлення порт-систем та інших видів центрального венозного доступу;
- анестезіологічне забезпечення під час процедур, які цього потребують;
- забезпечення компонентами та препаратами крові;
- киснева підтримка та допомога у відділенні інтенсивної терапії — за потреби;
- психологічна та реабілітаційна допомога, направлення на подальшу реабілітацію або паліативну допомогу;
- лікарські засоби, які закуповуються централізовано за кошти державного бюджету, за іншими програмами центрального та місцевих бюджетів, а також препарати з Національного переліку основних лікарських засобів;
- необхідні медичні вироби та витратні матеріали;
- цілодобове лікарське спостереження, медсестринський догляд і харчування під час лікування у стаціонарі.

У закладах охорони здоров'я, які мають договір із НСЗУ за пакетом хіміотерапевтичного лікування, пацієнтам

за медичними показаннями безоплатно проводять необхідні лабораторні та інструментальні дослідження, передбачені умовами пакета, зокрема КТ і МРТ, у тому числі з внутрішньовенним контрастуванням, ультразвукові, ендоскопічні та радіоізотопні дослідження.

Конкретний перелік обстежень і процедур визначає лікар відповідно до стану пацієнта та плану лікування.

Як знайти медичний заклад

Скористатися дашбордом «Укладені договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій» або зателефонувати до контакт-центру НСЗУ - 16-77.

За даними ЕСОЗ, станом на 15 липня 2026 р. за пакетом «Хіміотерапевтичне лікування та супровід пацієнтів з онкологічними захворюваннями у стаціонарних та амбулаторних умовах» допомогу отримали 87,33 тис. пацієнтів.

Загалом їм надано 272,3 тис. послуг:

- 138,4 тис. — дорослим, які отримували допомогу виключно амбулаторно;
- 132,6 тис. — дорослим у стаціонарних та амбулаторних умовах;
- 1,2 тис. — дітям.

Від початку року за хіміотерапевтичне лікування дорослих і дітей НСЗУ сплатила закладам 1,55 млрд грн.

Якщо у лікарні вимагають оплату за послуги, лікарські засоби або медичні вироби, які мають надаватися безоплатно, чи відмовляють у допомозі — подайте скаргу до НСЗУ.

ТОЧКА ЗОРУ

Безбар'єрність ми щодня перекладаємо

І я зараз пишу не про переклад з української на англійську чи французьку. Одну й ту саму політику ми маємо пояснювати різними мовами — залежно від того, з ким ми говоримо.

Для тих, хто формує політику, ми перекладаємо мовою цілей, рішень, відповідальності й вимірюваних результатів.

Для тих, хто реалізує її, — мовою конкретних інструментів, стандартів, процесів і відповідей на дуже практичне запитання: «Що саме ми маємо зробити?»

Для громад ще один переклад - мовою змін, які можна реалізувати на конкретній вулиці, у школі, лікарні, ЦНАПі, транспорті.

Для бізнесу — мовою успіху, переваг для людей, талантів, клієнтського досвіду, відповідального роботодавця і нових можливостей.

Для міжнародних партнерів — мовою саме їх пріоритетів, доказів, системних змін, спроможності та результату.

А для людини, заради якої всі ці політики формуються - найважливішою мовою: а що саме зміниться у її житті? Що я вона тепер зможе?

Наш переклад має працювати і у зворотний бік.

Досвід людини перекладаємо мовою управлінського рішення. Проблема в громаді може стати сигналом для зміни політики самої громади чи національного рівня. Практика відповідального бізнесу — масштабованим рішенням. Результати дослідження університету - інструментом, яким можна скористатися в реальному житті.

Для цього мені дуже подобається поняття MULTICOM - Multi-Context Communication, про яке пише Ірина Соловей.

Це комунікація між різними аудиторіями яка їм зрозуміла.

Це здатність перекладати знання, потреби, сигнали й рішення між різними контекстами і досвідами, не втрачаючи головного сенсу.

Для безбар'єрності це особливо важливо. Бо безбар'єрність не створюється одним міністерством, однією громадою чи однією організацією. Це екосистема для всього суспільства.

І, спілкування і взаєморозуміння - це її нервова система. Вона дозволяє почути сигнал від людини, провести його через різні рівні системи, перетворити на рішення - і повернути до людини вже у вигляді реальної зміни.

Ми маємо навчитися говорити про безбар'єрність різними мовами щоб допомагати різним системам розуміти одна одну і діяти разом.

Тетяна ЛОМАКІНА, радниця - уповноважена Президента України з безбар'єрності

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

На Вінниччині створюють нові інклюзивні місця для проживання ВПО:

Тетяна Кірієнко працювала в громадах області

Заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Тетяна Кірієнко під час поїздки до Вінницької області зосередила роботу на питаннях доступності соціальних послуг для ВПО, зокрема догляду та підтримки людей з інвалідністю, а також розвитку необхідної інфраструктури в громадах.

У Ямполі за підтримки партнерів облаштували нове місце тимчасового проживання на базі двох будівель колишнього дитячого садка. МТП розраховане на 33 маломобільних ВПО. Заступниця Міністра ознайомила з організацією роботи МТП, умовами проживання та забезпеченням необхідної підтримки для людей, які потребують інклюзивного середовища, допомоги у самообслуговуванні та побути.

Під час робочої зустрічі з керівництвом Вінницької ОВА Тетяна Кірієнко обговорила питання забезпечення ВПО соціальними послугами та збільшення кількості місць тимчасового проживання, зокрема йшлося про реалізацію експериментального проекту з придбання приватних будинків у сільській місцевості для подальшого тимчасового проживання ВПО.

Тетяна Кірієнко також відвідала соціальні та медичні заклади області — Центр надання соціальних послуг Ямпільської міської ради, Територіальний центр соціального обслуговування Теплицької селищної ради та Клінічний центр інфекційних хвороб у селищі Березина.

«Для нас важливо, щоб внутрішньо переміщені особи отримували необхідну підтримку та мали належні умови для життя в громадах, які їх приймають. Це стосується соціальних послуг, догляду, медичної допомоги. Саме комплексний підхід дає змогу краще відповідати на потреби людей», — зазначила Тетяна Кірієнко.

Потреба в місцях для тимчасового проживання та догляду залишається високою. Через транзитні центри у прифронтових регіонах нині проходить близько 280–320 людей щодня. Орієнтовно третина з них потребує подальшого поселення. Значну частину становлять люди старшого віку, люди з інвалідністю та маломобільні громадяни, яким необхідні додаткові умови проживання та підтримки.

Для таких ВПО Мінсоцполітики забезпечує відповідні соціальні послуги. Зокрема, діє послуга притулку строком до 12 місяців для маломобільних людей, яка передбачає тимчасове проживання, харчування, забезпечення необхідними засобами та соціальний супровід відповідно до індивідуальних потреб людини.

Для евакуйованих ВПО, які через стан здоров'я потребують постійного медичного нагляду, доступна послуга довготривалого медсестринського догляду. Вона поєднує медичний нагляд, необхідні процедури та допомогу в повсякденному догляді, а також забезпечення базових потреб і соціальну та психологічну підтримку.

Співпраця держави, громад та громадських організацій дає змогу посилювати підтримку ВПО, створювати належні умови для проживання та забезпечувати доступ до необхідних соціальних і медичних послуг.

**Пресслужба Міністерства соціальної політики,
сім'ї та єдності України**

МОЗ оновило перелік безоплатних ліків: що змінилося

Міністерство охорони здоров'я України внесло зміни до переліків лікарських засобів і медичних виробів, що відшкодовуються за програмою державних гарантій.

Відповідний наказ №1078 від 5 серпня 2026 року передбачає оновлення окремої позиції препарату арипіпразол, а також чотирьох позицій у розділі препаратів інсуліну для комбінованого лікарського засобу СОЛІКВА.

Зміни стосуються двох розділів переліку реімбурсованих лікарських засобів.

У розділі лікарських засобів, крім препаратів інсуліну та комбінованих лікарських засобів, у новій редакції викладено позицію щодо препарату АБІЗОЛ ІЗІТАБ. Йдеться про таблетки арипіпразолу, що диспергуються в ротовій порожнині, дозуванням 15 мг, упаковка по 28 таблеток. Виробником препарату є турецька компанія Nobel İlaç.

Також оновлено чотири позиції у розділі препаратів інсуліну, які стосуються комбінованого препарату СОЛІКВА у формі розчину для ін'єкцій у шприц-ручці. Лікарський засіб містить інсулін гларгін у поєднанні з ліксисенатидом у різних концентраціях. Згідно з оновленим переліком, окремі форми препарату СОЛІКВА можна буде отримувати безоплатно, тоді як для інших передбачена часткова оплата. Для низки позицій розмір доплати становить 181,33 грн.

Затверджені зміни набрали чинності відповідно до наказу МОЗ та стосуються переліків лікарських засобів і медичних виробів, що підлягають реімбурсації в межах програми державних гарантій.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ НА НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ

ОВЕН. Початок тижня може поставити Овнів перед необхідністю серйозніше поставитися до професійних планів. Те, що раніше здавалося просто ідеєю, потребуватиме конкретного плану та чітких термінів. У коханні тиждень може стати визначальним. У фінансовій сфері краще не поспішати з великими ризиками. Наприкінці тижня більше уваги захочеться приділити власному комфорту та відновленню.

ЛЕВ. Леви залишаються одними з головних героїв цього тижня. Якщо давно хотіли запропонувати нову ідею – це один із найкращих моментів, щоб перейти від задуму до конкретики. У коханні можливі приємні зміни, а нові знайомства можуть швидко привернути увагу. У другій половині тижня фокус поступово зміститься на гроші, практичні справи та матеріальну стабільність.

СТРИЛЕЦЬ. На цьому тижні Стрільці отримають простір для розвитку професійних ідей. Перші дні періоду сприятливі для навчання, переговорів, подорожей. У любові можливий активний розвиток подій. Парам захочеться разом планувати майбутнє, подорожі або великі зміни. Самотні Стрільці можуть познайомитися з цікавою людиною під час навчання, роботи чи поїздки.

ТЕЛЕЦЬ. Тельці розпочнуть тиждень із хорошими можливостями для професійного розвитку. Корисними виявляться контакти з людьми, які можуть дати практичну пораду або запропонувати новий напрямок. У коханні тиждень вимагатиме чесності. Наприкінці тижня спілкування стане більш невимушеним, а потреба в емоційній стабільності – сильнішою.

ДИВА. Для Дів цей тиждень стане своєрідним переходом від підготовки до активних дій. В першій половині тижня можна спокійно завершувати старі справи, а потім з'явиться більше енергії для особистих ініціатив. Фінансові рішення середини тижня краще приймати після ретельної перевірки. Кінець тижня стане сприятливим для нових починань.

КОЗЕРІГ. Козерогам доведеться розбиратися з питаннями, які стосуються відповідальності, спільних ресурсів і довгострокових зобов'язань. Середина тижня може принести важливу розмову щодо грошей або професійної співпраці. В особистому житті може знадобитися більше відкритості. Партнеру важливо розуміти не лише ваші плани, а й ваші почуття.

БЛИЗНЮКИ. Тиждень може стати насиченим новинами, контактами та новими ідеями. Особливо продуктивними будуть перші дні, коли можна домовлятися, презентувати власні напрацювання та шукати союзників. У фінансових питаннях не варто погоджуватися на першу пропозицію. Наприкінці тижня увага зміститься на родину та домашні справи.

ТЕРЕЗИ. Терези входять у тиждень із сильними позиціями у питаннях партнерства, кохання та соціальних контактів. На початку тижня можуть вдало складатися переговори, романтичні зустрічі та спільні проекти. Міцні пари отримають можливість визначитися зі спільними планами, самотнім Терезам варто відрізнити справжній інтерес від короткочасного захоплення.

ВОДОЛІЙ. Для Водоліїв головною темою стане партнерство. На початку тижня можуть активізуватися професійні переговори, а також питання особистих домовленостей. У сфері кохання міцні стосунки отримають шанс перейти на більш серйозний рівень, а нестабільні відносини можуть зіткнутися з необхідністю чесно визначити майбутнє.

РАК. Ракам тиждень може здатися емоційнішим, ніж попередній. На початку важливо не дозволити робочим суперечкам впливати на особистий стан. У професійній сфері краще чітко визначити пріоритети й не брати на себе чужі обов'язки. У стосунках може виникнути бажання отримати більше уваги та підтримки. Кінець тижня посилить інтерес до фінансових питань.

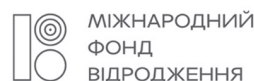

СКОРПІОН. Тиждень підштовхує вас до важливого внутрішнього рішення. Це може стати переломним моментом у професійному або фінансовому питанні, яке давно вимагало вашої уваги. У коханні емоції також можуть стати глибшими. У самотніх Скорпіонів може трапитися сильне знайомство, яке змусить переосмислити попередній романтичний досвід.

РИБИ. Рибам варто почати тиждень із наведення ладу у справах. Незавершені завдання та робочі домовленості можуть вимагати багато уваги. У стосунках важливо не будувати припущень замість відкритої розмови. Якщо щось вас турбує, краще запитати прямо, ніж покладатися на інтуїцію. Наприкінці тижня партнерські питання вийдуть на перший план.

Випуск підготовлено у межах Проекту «Імпульс», що реалізовується Міжнародним фондом «Відродження» та Фондом Східна Європа за фінансування Норвегії (Norad) та Швеції (Sida). Зміст матеріалу не обов'язково відображає позицію Міжнародного фонду «Відродження», Фонду Східна Європа, Уряду Норвегії та Уряду Швеції.

Газета
«Сила духу»

Ідентифікатор медіа: R30-05272
Засновники: ПОО ВО COIY, ВО COIY
Видається за підтримки ВО COIY

Адреса редакції: 36000,
м. Полтава, вул. Соборності,
45, кімната 105.
тел/факс (0532)56-95-60.

Головний редактор:
Сергій Чумак.

E-mail: sergiy229@ukr.net
gazeta-sd@ukr.net

Редакція не завжди
поділяє точку зору авторів
публікації. Автор несе
повну відповідальність
за достовірність інформації.
Редакція залишає за собою
право скорочувати
і редагувати матеріали.

Підписний індекс: 91664

Віддруковано:
м. Вінниця,
вул. Гетьмана Мазепи, 12-б.
Тел.: (0432) 55-63-97, 55-63-98.

Підписано до друку: 17.08.2026 р.

Тираж: 4570 шт.

Замовлення: № 26 13 33